Monique Meijerink
Milieugezondheidkundige
31 oktober 2008

REGIO NOORD- EN MIDDEN-LIMBURG GGD

Gezondheidseffecten intensieve veehouderij

Infectieziekterisico's (1)

- Zoönosen
  - IZ van dier op mens overdraagbaar door:
    - Direct dier contact
    - Lucht
    - Mest
    - Voedingsmiddelen (eindprodukten)
- Antibiotica resistentie

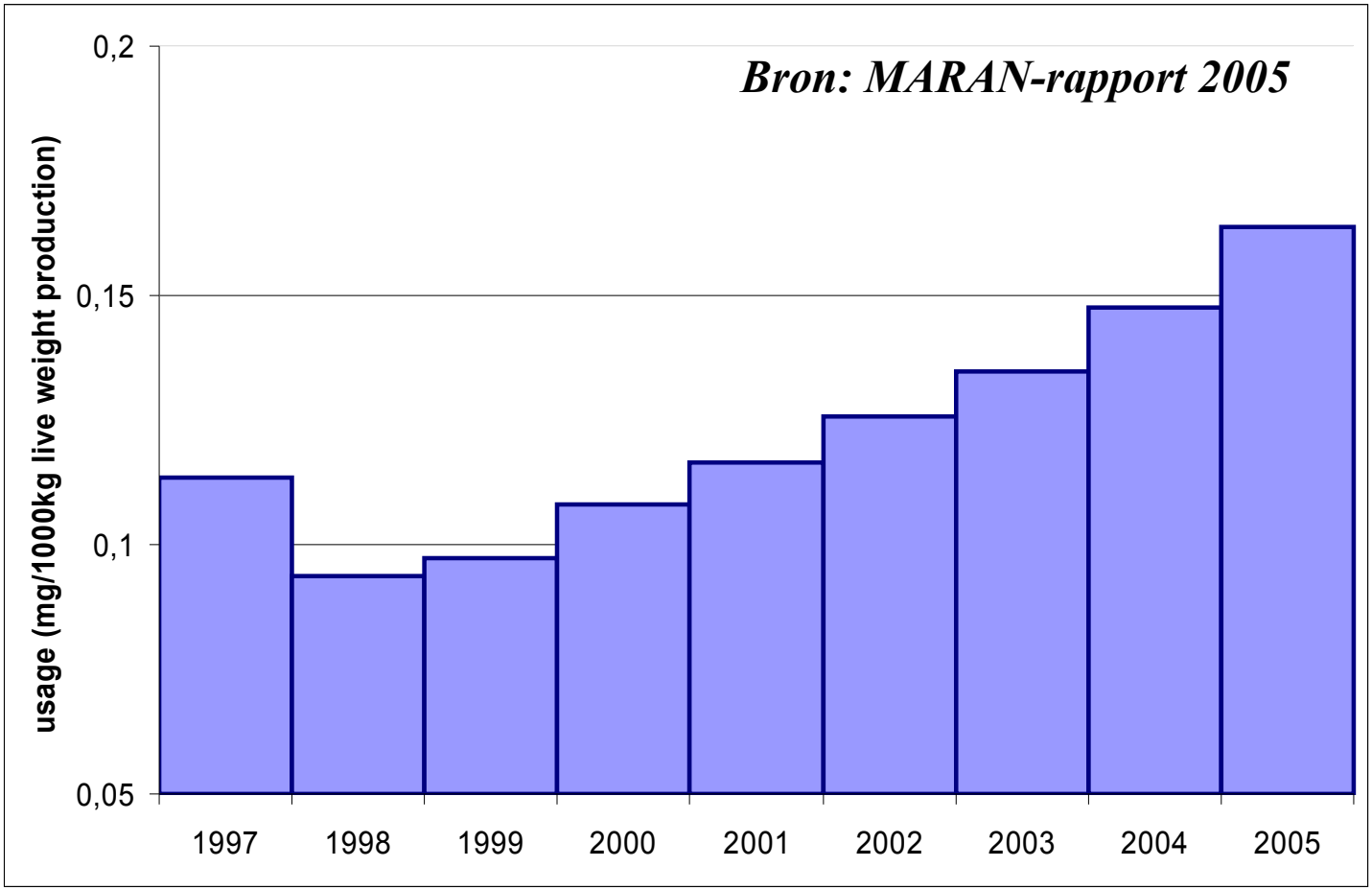
Rapport RIVM (1)

- Literatuur onderzoek naar relatie bedrijfsgrootte en vier voorbeeld micro-organismen
  - Griepvirus (virus): risico neemt toe voor pluimvee, bij toename varkensdichtheid ook voor varkens
  - Salmonella (bacterie): neemt toe voor pluimvee, tegenstrijdige resultaten voor varkens
  - Toxoplasma (parasiet): geen verandering te verwachten

Rapport RIVM (2)

- Antibioticum-ongevoelige micro-organismen (o.a. MRSA): geen literatuurgegevens, maar toename aannemelijk:
  - afgelopen decennium veestapel niet gegroeid, maar wel minder bedrijven met meer dieren,
  - gebruik antibiotica met ruim 50% toegenomen
  - resistentie bij varkens en kippen is ook toegenomen.

Antibiotica gebruik

Meer risico's dan kansen?

- Toename vóórkomen infecties overdraagbaar van dier naar mens, vanwege:
  - Meer (vatbare) dieren en meer (indirecte) contacten tussen dieren: infectie gaat langer rond
    - Kans op verandering erfelijk materiaal bacterie of virus
  - Meer transportbewegingen: groter risico op introductie
  - Meer gebruik antibiotica: ontwikkeling resistentie

Kansen

- Gesloten bedrijfsvoering (van start tot slachtfase op één locatie)
  - Kanttekening: indien infecties toch in het bedrijf plaatsvinden, moeizamer te bestrijden

Randvoorwaarden (1)

- Voldoende afstand tussen bedrijven (min. 1-2 km)
- Geen varkens en pluimvee op één bedrijf
  - Dreiging ontstaan nieuw pandemisch griepvirus
- Minimaal gebruik antibiotica

Randvoorwaarden (2)

- Stalontwerp en bedrijfsvoering richten op beperken risico van introductie en verspreiding van infecties
  - Advies deskundige dierenarts bij bouwontwerp, compartimentering, toepassen luchtwassers, hygiëneprotocollen, calamiteitenplan etc.
- Bij aanvraag ook dier- en volksgezondheidsaspecten beschouwen
  - Gezondheidseffect rapportage

Effecten

- Milieu en landschap
- Dierenwelzijn en diergezondheid
- Volksgezondheid

Gezondheid (1)

- Luchtkwaliteit
  - Fijn stof (WHO advieswaarde = 20 ug/m3 jaargemiddeld – norm jaargemiddeld = 40 ug/m3)
    - Acute effecten: omkeerbaar
    - Chronische effecten: toename luchtwegklachten, hoesten, benauwdheid, vermindering longfunctie, toename ziekenhuisopname
      - Risicogroepen: mensen met long- en/of hart- en vaataandoeningen, kinderen en ouderen
  - Ammoniak
    - Geurdrempel: 0.1-1 mg/m3
    - Acute blootstelling 1.2 mg/m3 ; chronische blootstelling 0.1 mg/m3 (omwonenden)
- Geurhinder
  - Aspecifieke klachten, w.o. hoofdpijn, irritatie ogen en neus

Gezondheid (2)

- Luchtkwaliteit
  - Fijn stof
    - Voornamelijk in pluimveehouderij
    - Gecombineerde luchtwasser (fijn stof, ammoniak en stank) (tot wel 80% reductie)
    - Bronmaatregelen: verandering voeding, verminderen hokbevuiling
  - Ammoniak
    - Luchtwasser toepassen (tot wel 85% reductie)
- Geurhinder

Randvoorwaarden (1)

- Gezondheidseffect rapportage (integrale benadering)
- IPPC-richtlijn: bedrijven >750 zeugen, 2000 vleesvarken en 40000 pluimvee → best beschikbare technieken toepassen
- Nieuwe bedrijven voldoen aan de laatste stand der techniek
  - Inclusief luchtwassers
  - Gesloten bedrijfsvoering

Bedankt voor uw aandacht !

